

دیدگاه عقلانی آینده نگر حاکم بر سیر پیشرفت دانشگاه قاهره است، ساخت انسان جدید مصری یک چالش ملی گشته است برای تحقق عملی روشنگری، توسعه و تأسیس کشوری مدرن، و تغییر طرز فکر دانشجویان و پژوهشگران که به نوبت خود آنان را به سمت تفکر عقلانی، انتقادی و خلاق سوق می دهد، و نیز ساخت شخصیتی مسئول و هوشیار برای نهضت واقعی میهن.

نیاز شدید در این مرحله توسعه دانشگاه ما این است که تبدیل دانشگاه قاهره به یکی از دانشگاه های نسل سوم، همراه با احیای فکر روشن، عقلانی، مدرن، پلورالیسم، و شهروندی پیشکسوتان، و نیز گشایش راه های نو برای پیشرفت و انتقال به سمت افق های جدید در راستای حرکت جهانی تاریخ.

آموزش و رساندن اطلاعات و یادگیری علوم هدف تأسیس دانشگاه در «دوران دانشگاه نسل اول» بود، و نیز آموزش همراه با یادگیری مهارت پژوهش علمی هدف دانشگاه نسل دوم بود، اما اکنون هدف آن ورود به دوران دانشگاه نسل سوم که استفاده از دانستنی ها در توسعه جامع کشور به عنوان توسعه فرهنگی، علمی، اقتصادی، و اجتماعی، توسعه به نفع مغزها، منابع، کشور، جامعه، و فرد علاوه بر آموزش همراه با یادگیری مهارت پژوهش علمی را هدف خود می داند.

تلاش بر این است که تولید ارزش افزوده به اقتصاد، و گسترش تخصص های میان رشته ای، و توسعه فکر کارآفرینی و مدیریت پروژه ها، و بسنده نکردن به فارغ التحصیل کردن کارمندان و دانشمندان، بلکه توجه باید بیشتر باشد به فارغ التحصیل کردن کارآفرینان و مراکزهای پژوهشی که باید در اولویت باشد،

روی آوردن به سیاست تمرکززدایی و طرز اداره در موسسه های علمی، اخلاق جهانی و اخلاق کسب و کار و غیره که مربوط به الزامات دوران مدرنیته و روشنگری و پیشرفت است.

در این راستا باید بر اصولی که برهویت دانشگاه حاکم است و مسیر کارها را تعیین می کند، تأکید کرد، این اصول عبارتند از:

اسناد روشنگری دانشگاه قاهره

شورای فرهنگ و روشنگری

به ریاست پروفیسور

محمد عثمان الخشت

رئیس دانشگاه قاهره

“

دانشگاه قاهره این اسناد
را مطرح می کند به عنوان
مبادرتی که آن را جلو جامعه
بگذارد تا اینکه به اطلاع عموم
برساند برای تحقق پیشرفت
مورد نظر میهن ما.

”

۱. دانشگاه قاهره دانشگاه مدنی است و عقلانی، آزادی یکی از مؤلفه های اصلی آن است، با تأکید بر حق تفاوت و تنوع فکر خلاق در چهارچوب کشور و در نتیجه طرفداری نکردن از جریان فکری علیه جریان فکری دیگری، چون دانشگاه خانه همه مصریان است.

۲. تأکید بر هویت روشنفکر مصر مبتنی بر ارزش های باهم زیستن و پذیرش دیگران؛ مخصوصا وقتی که دانشگاه شریک باشد در تشکیل این هویت.

۳. تعریف مفهوم روشنگری به عنوان یک ممارست عقلانی همراه با جرأت داشتن برای استفاده از فکر عقلانی انتقادی در معنای مدرن آن؛ زیرا روشنگری یعنی فکر عقلانی با شجاعت و بدون هیچ گونه دخالت.

۴. آماده کردن گفتمان جدیدی فرهنگی و دینی مبتنی بر تأویل های متعدد عقلانی و بر خواندن متون دینی - با استفاده از روش های علمی - به عنوان جایگزین تنها تفسیرگنگ و تصور نادرست درباره داشتن حقیقت مطلق.

۵. ایجاد جریان فکری عاقلانه عربی برای مبارزه با تروریسم، افراط گرایی، واپس گرایی و بنیادگرایی منجمد که مانع استفاده از عقل در فهم واقعیت یا در فهم متون دینی می شود.

۶. بازبودن به سوی تجربیات روشنگری دیگر، جریان های جهانی، تاریخ فکر و هنرها، تنوع منابع اطلاعات و تعمیق تکنولوژی برای تمام ارکان دانشگاه از نظر منافع ملی.

۷. ایجاد جریان فکری و شناختی باز، آزاد و پیشرفته ای در برابر جریان فکری گنگ، تندرو و منجمد که براساس فکر مبتکر و خلاق، و جلب خود آگاهی منتقد و تحلیلگر دور از تفکر قالبی مانع کننده خلاقیت و پیشرفت، و نیز علیه تفکر منفی منشعب از روش به خاطر سپردن مطالب و تلقین و تسلیم به حقیقت مطلق غیر قابل تغییر، مبتنی است.

۸. تشکیل شخصیتی قادر به انجام کارهای فکری خلاق، سیاسی متجدد و اداری حرفه ای باشد، و این وظیفه فرایند آموزشی و فعالیت های خلاقانه است؛ زیرا آموزش تأثیرگذارترین عامل در معادله بنای شخصیت انسانی متعادل از نظر روحی، جسمانی و نفسی است، و آن به رهبری عقل هوشیاری که راهنمود و هدایت می کند.

۹. تهیه فضای آموزشی مناسبی برای تقویت انگیزه کنجکاوی، خلاقیت و آزادی آکادمیک که کمک می کند به نابودی آموزش تولید کننده تروریسم از طریق برنامه های تحصیلی مبتنی بر روش به خاطر سپردن مطالب، تلقین و باعث جمود عقل است، همراه با پیشبرد مطالب آموزشی که به نوبت خود پژوهشگران و دانشجویان را به سطوح تازه از آموزش منتقل می کند طوری که قادر به انجام پژوهش های علمی خلاقانه بشوند.

۱۰. پیروی از روش های آموزشی مبتنی بر برنامه های درسی عقلی، روش های تجربی، تفکر تحلیلی و ایجاد راه حل علمی و عملی برای مشکلات، و تأکید بر «هنر گفتگوی که حقیقت را کشف می کند»؛ که منجر به تشکیل ذهن های منظم و روشن می شود، همراه با داشتن توان تصمیم گیری و مطرح کردن نظریات جدیدی، و فارغ التحصیل کردن شخصیت های آزاد و هوشیار قادر بر تفکر، ارزش یابی، انتقاد، انتخاب، و خلاقیت است.

۱۱. بازنگری روش های ارزیابی و امتحانات طوری که مهارت ها، روش های تفکر، و «نتایج» حاصل شده آموزش را بیازماید، بجای توجه به فرایند آموزشی و به خاطر سپردن مطالبی که علت اصلی جمود فکری به شمار می رود که تروریست ها برای تحمیل سبک زندگی شان به همه، به آسانی از آن سوء استفاده می کنند.

۱۲. تغییر سبک زندگی برای دست یافتن به تمدن در معنای جامع آن، و تثبیت اخلاق پیشرفت و ترقی، و تغییر سیستم ارزش های حاکم بر رفتار.

۱۳. عدم تبعیض بر اساس دینی، نژادی، اجتماعی، یا سیاسی یا غیره که از دلایلی مغایر با مفهوم شهروندی است، چون همه به مفهوم شهروندی پایبندند، و همه در برابر قانون یکسان هستند، و همه به عنوان شهروند برابرند، و دموکراسی بزرگترین ضامن صلح اجتماعی و بهترین روشی در مدیریت اختلاف بین همه در چهارچوب میهن است. دموکراسی نمی تواند به اهدافش برسد مگر اینکه خشونت، تروریسم و افراطگرایی از ریشه کنده، و بنیادگرایی منجمد تفکیک شود.

۱۴. کشف استعدادها و بازکردن مسیرهای خلاقانه جلو آن چه علمی، هنری، فرهنگی، یا ورزشی یا غیره، و وسعت بخشیدن به دید و دامنه فعالیت های دانشجویی طوری که دانشجویان به ارزش های با هم زیستن و روشنگری برسند نه از طریق برگزاری تعدادی از سمینارها یا نشست ها بلکه از طریق ایجاد فعالیت های فرهنگی و روشنگری برای تثبیت آگاهی واقعی نه کاذب.